

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marțea, Joi și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 45
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 34.
Epistolele nefrancate se refuza. Articollii nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori
80 fl. rëndul cu litere garmond.

Constatări.

Sibiu, 18 Decembrie v.

Din incidentul unor enunțaiuni pe cari ministrul de externe al României le-a făcut în fața parlamentului cu ocaziunea desbaterii generale ca răspuns la mesagiul de tron, ziarele de la noi se ocupă cu referințele dintră cele 2 state, România și Ungaria, și aduc laude ministrului de externe al României pentru tactul cu care a vorbit.

După cât ne-am putut noi informa, ministrul de externe al României a declarat, că nu este dat guvernului român de a se amesteca în afacerile interne ale Ungariei, și că dorința guvernului român este de a vedea că aici la noi popóarele trăiesc în bună înțelegere, în special, că Românii cu Ungurii trăiesc în bună înțelegere.

Ne bucurăm și noi cu ziarele de la noi pentru cuvintele rostite de domnul ministru de externe al României, și constatăm, că tot asemenea au vorbit totdeauna ministrii României, când a fost vorba de statul puternic vecin, respective de monarhia austro-ungară, și că tot asemenea va vorbi ministrul de externe al României, ori-cine va fi el, și ori-cărei partide va aparține el.

Câtă vreme susțin statele vecine raporturi intime de prietenie, ear' întră noi și vigurosul stat vecin există cele mai perfecte rapórtede de intimitate și prietenie, nici nu se póte închipuî alt limbagiu în gura persónelor oficióse.

Chiar vorba fiind despre noi Românii din Ungaria, România oficială totdeauna asemenea limbagiu a întrebuințat, și noi totdeauna din adâncul inimei noastre ne-am bucurat de asemenea limbagiu.

Ori conservativ, ori liberal guvernul din România nici odată nu s'a amestecat în afacerile interne de la noi, și dorința lui cea mai ferbinte a fost, să vadă totdeauna bună înțelegere întră noi și întră frații unguri.

Dacă alt limbagiu ar fi folosit vre-odată România oficială, noi am fi fost cei dintâi, noi Românii din Un-

garia, cari am fi ridicat protest contra unui asemenea alt limbagiu.

Afacerile noastre interne le vom ști regula noi și nu am puté suferi un amestec străin în afacerile noastre.

Și precum se observă ținută corectă din partea României oficiale față cu noi, asemenea se observă și la noi, ținută corectă oficială față cu România.

Ce ținută observă bună-óră în lupta noastră națională România neoficială, să zicem presa de dincolo, și ce ținută observă presa de la noi în unele afaceri interne ale României, aceea nu se póte folosi ca armă în contra statului vecin, aceea nu se póte pune în sarcina guvernului după timpuri.

Mai ales nu în un stat cu presă liberă cum este România și cum este Ungaria, înțelegem ținuta liberală a guvernului de la noi față cu presa ungară în tóte cestiunile.

Ținuta oficială reciprocă a acestor două state noué totdeauna ni-a făcut mare bucurie.

Ceea-ce ne-a durut totdeauna, și ne dóre și azi, este că în România afacerile noastre naționale, afacerile noastre culturale se folosec ca armă de partid și pe tema acésta se îndreptă cele mai vehemente atacuri în contra guvernului liberal, de cătră conservatori când acela este la putere, și tot asemenea în contra guvernului conservator de cătră liberali, când acela este la putere.

Și când am vedut patima cu care se combăteau cele două partide, dintră cari față cu noi una n'are mai puțin bune intențiuni de cât cealaltă, atunci am zis: dați-ne noué pace, căci folosită ca armă de partid situațiunea noastră și așa destul de grea, ni-o faceți și mai nesuportabilă.

Numai mai anii trecuți cestiuni de ale noastre erau la ordinea zilei în România și cei mai mari bărbați de stat ai României, față cu cari noi avem cel mai mare respect și ca față ómeni de stat, și ca față de ómeni de știință și capacități de renume recunoscut, zicem, cei mai mari bărbați de stat ai Româ-

niei purtau luptă de estirpare unul contra celuilalt tocmai pe tema unei cestiuni culturale interne de ale noastre.

Noi sperăm că se vor realiza și la noi raporturi politice mai suportabile, vom eși și noi din amortéla în care ne-a adus politica de pasivitate de până acum; luând parte activă la viața parlamentară ne va succede să creăm un curent mai favorabil pentru nisuințele noastre culturale, ne vom apropia mai tare unii de alții și astfel vom inaugura o nouă eră pentru prosperarea patriei noastre iubite, și atunci vom procura o bucurie nouă și ministrului de externe al României și guvernului, ori din care partid va fi el.

Din dietă. Un an de zile petrecut fără nici o ispravă. În 24 Ianuarie s'a început discuțiunea asupra proiectului despre contingentul de recruți pe anul curent; în 30 Decembrie (Mercuri) s'a ținut ultima ședință în anul 1903, și nici barem discuțiunea generală nu e terminată. Opoziția, la început întregă, apoi restul de obstructionisti, — grație liberalității regulamentului de casă — nu lasă votarea proiectului; guvernul nu cedază, pentru-că nu póte ceda. Astfel, un întreg an de zile, plătit scump din sudórea cetățenilor (3600 coróne e salariul unui deputat) s'a măcinat în dieta țerii noastre, fără ca să se fi isprăvit ceva în folosul țerii.

În ședința de Mercuri au vorbit contra proiectului trei deputați obstructionisti; s'au făcut câteva interpelațiuni, apoi s'a fixat ordinea de zi pentru prima ședință din anul 1904, carea se va ține Luni: continuarea discuțiunii asupra proiectului de recrutare.

De la conferențele preoțești.

(Conferența din tractul Abrud).

— 12/25 Decembrie 1903.

Rar ne este dată, preoților din Munții-Apuseni, ocaziunea de a ne îndulci de bucuriile ce le simt frații convenind împreună, din cauza resfirării și depărțării comunelor de munte — dar mai ales noué din protopresbiteratul Abrudului, despărțiți prin poeticul

și romanticul „Dealul-mare”, — dar' eu cât ne sunt revederile mai rari, cu atât ne sunt mai plăcute

Una dintră ocaziunile cele mai bune pentru a ne întruni preoțimea spre a ne împărtași bucuriile și durerile, ni-a dat' o însuși supremul cap al bisericei noastre Escelența Sa I. P. S. Domn arhiepiscop și metropolit Ioan, care ca un fínger păzitoriu, pėtruns de sórtea și viitorul fiilor sei sufletești, priveghiază ziua și nóptea, nisuindu-se prin poavețe a răspândi lumina datătoare de viață întră mult cercatul nostru popor românesc, — prin introducerea conferențelor preoțești, care pe anul curent în protopresbiteratul nostru s'a ținut în Zlatea la 13 Nov. v.

Conferenței i-a promers serviciul divin oficiat de preoții: Emanuil Beșa din Zlatna, Nicolae Cristea din Valea-Bulzului și Ludovic Giurca din Trémposle, ear' la sfírșitul liturgiei s'a făcut chiamarea duhului sfânt prin șeful tractual, apoi prin preoții liturgisitori s'a oficiat parastas pentru sufletul fericțiilor arhiepiscopi Andreiu și Miron, pentru marii binefăcători Gojdu și Andronic și pentru regretatul referent școlar Dr. Barcianu, în prezența unui public numeros: inteligință și popor.

Nu pot trece fără a aminti că în decursul liturgiei cântăriile au fost conduse de zelosul învătătoriu local Fodorean, teol. abs., care în un timp relativ fórte scurt a instruat un cor ce li servește spre fală.

După serviciul divin preoțimea s'a întrunit în o sală a școlii noastre, unde dl protopresbiter Petru Popoviciu, prin o cuvântare avântată și bine potrivită, despre necesitatea înființării bibliotecilor populare și folosul moral și practic al acestora, deschide conferența.

Notariu al conferenței preotul Ludovic Giurca.

La cetirea apelului nominal răspund 16 preoți; scusați în scris 3, scusat verbal prin alt coleg 1, ear' fără scuse 3, față de cari, dacă nu vor produce presidiului scuse valabile, conferența decide a se lua măsurile disponibile.

După apelul nominal conferența se declară asupra modului cum a fost oficiat serviciul divin, pe care îl constată bine celebrat și l'ia spre plăcută știință.

FOIȘORĂ

Spre polul de nord.

(Urmare).

Îngrijire specială s'a pus pe articlii de mâncare. Ideia principală a fost ca alimentele să fie sterilizate prin căldură spre a le puté conserva, și pachetate tóte hermetice. Ca alimente s'a luat carne de tóte soiurile, închisă hermetice în cutii, pești și conserve de pești, cartofi tot în cutii hermetice închisi, diferite legume conservate și uscate, póme tot în asemenea formă pregătite, lapte condensat, unt conservat, și alte diferite alimente în măsură mare.

Pânea era făcută din sėcară și grâu norvegian, s'a luat în mare cantitate și făină spre a face pânea prospătă, s'a luat în fine și pesmet englezesc de corabie.

Fie-care articol de mâncare a fost cercetat chimice, a fost cu îngrijire pachetat, chiar și pânea și legumele uscate au fost pachetate în cutii și hermetice lipite în deosebite cutii de tinichea spre a fi ferite de umezělă.

Ca beutură se folosia la dejun și cină ciocoladă, cafea și ceaiu, când și când lapte;

la pânz și prima jumătate de an s'a beut bere, mai târziu suc de lămâie cu zăhar sau sirop. Alte beuturi spirituóse nu s'au folosit.

Tabac s'a luat în cantități mari, una dintră cele mai mari bucurii le era când își aprindeau pipele.

Despre instrumentele pentru cercetările științifice nu voiu vorbi aici, ci voiu releva unele ce le-a luat cu sine Nansen, când la gradul 84 părăsește corabia și însoțit de Johansen încercă pe jos cu săniile apropierea polului.

La asemenea întreprinderi aventurióse se ímbie ómenii cu ridicata, și e greu a face o alegere nimerită și a nu supéra pe unul sau pe altul dintră protectori. Noi am vedut spre pildă la întreprinderea lui Stanley de a elibera pe guvernorul din provincia ecuatorială a Sudanului, pe Emin Pașa, ce ímbulzélă de ómeni a fost, spre a fi primiți întrămembrii expedițiunii.

Așa a fost și în cazul concret, abia s'a publicat planul despre expedițiunea lui Nansen, și ómenii s'au anunțat din tóte părțile lumii.

Membrii expedițiunii:

1. Otto Neuman Sverdrup, căpitan de marină, comandantul corabiei. Născut în 1855, căsătorit, are un copil.

2. Sigord Scot Hansen, locotenent primier în armata norvegiană, pentru observările meteorologice, astronomice și magnetice. Născut în 1868.

3. Henrik Greve Blessing, cand. med. medicul expediției, și botanic. Născut în 1866.

4. Teodor Claudius Jacobsen, conducătorul corăbiei. Născut în 1855. Insurat, are un copil.

5. Anton Amudsen, primul mașinist. Născut în 1855. Insurat, șapte copii.

6. Adolf Juell, inspectorul proviantelor și bucătăriu. Născut în 1860. Insurat, patru copii.

7. Lars Pettersen, al doilea mașinist. Născut în 1860, căsătorit, patru copii.

8. Frederik Hjalmar Johansen, locotenent în rezervă. Născut în 1867. În entuziasmul seu de a fi acceptat a primit postul de focariu la mașină. Pe urmă a avut rol important în acésta expedițiune.

9. Peder Leonard Hendriksen, marinar. Născut în 1859, căsătorit, patru copii.

10. Bernhard Nordahl. Născut în 1862, electrotehnic, căsătorit, cinci copii.

11. Jvar Otto Irgens Mogstad. Născut în 1856, îngrijitoriu de căni.

12. Bernt Bentsen. Născut în 1860, marinar.

În 24 Iunie 1903, se desparte Nansen de ai sei, o nevastă tină și o fetiță.

În decurs de 3 ani la culcare și la scolare gândul prim i-a fost la bunul Dumnezeu și al doilea și cel din urmă la nevastă și la fetiță.

Atâta iubire curată ca la acest om față cu soția sa și față cu fetița sa, te nobilitéză, ori-cât de dură să-ți fie firea.

Nu este pagină pe cele 2 tomuri din opul seu, în care să nu scrie despre soția și despre fiica sa. Și opul l' dedică „Ei, care a dat numele corăbiei, și care a avut curajul să astăpte”.

Despărțirea nu o póte descrie.

„M'am dus singur prin grădină spre fěrmorele mării, unde în o cotitură mă aștepta o luntre a corăbiei Fram. La spatele mele era totul, ce aveam drag în lume. Ce era înaintea mea? Și căți ani vor mai trece, până voiu revedé pe tóte acestea.

Ce n'ași fi dat în acest moment să mă pot re'ntórce. Sus în ferăstră ședea Liv, fetița mea, și bătea din palmi. Copilă fericită, tu nu știi, nu ai ideă, ce încurcă și ce schimbăciósă este viața acésta?! (Va urma).

Prin prezidiu se prezintă ordinele Ven. Consistoriu de sub nr. 1053 Bis., 2874 Bis. și 2142 Bis. din 1903, cari se iau spre știință și conformare, ear' ce privește ordinul de sub nr. 7593/903 Bis. se predă unei comisiuni de 3 spre a raporta asupra lui în ședința de după amiazi.

Tema: „Cari sunt scăderile cele mai înrădăcinate în popor și cu cari mijloce s'ar putea lucra mai cu efect la delaturarea lor“ dată spre elaborare preoților: Grigorie Sima, Ludovic Gurca și Nicolae Adamoviciu. Preotul Sima și ceteste lucrarea, la tractarea căreia s'a pus pe punctul de vedere mai mult filosofic, dar și istoric și practic, și din care concludă că aproape toate scăderile în popor provin din cauza că nu-i este dată posibilitatea de a se cultiva, în urma stării materiale slabe. Această lucrare vastă ca formă și cuprins, din care se vede o logică bună și un limbaj dulce românesc, și prin care autorul își exprimă durerea inimii de care e stăpânit din cauza rămânării poporului nostru față de celelalte nemiuri conlocuitoare, deși posedă unele calități cu mult superioare celorlalte, — a fost o adevărată școală pentru conferența noastră — și celor ce vor urma sfaturilor date în ea le va servi ca un far luminos la ajungerea țintei dorite.

În ședința de după amiazi își cetesc elaboratele, asupra aceleiași teme, preoții Adamoviciu și Gurca.

Din toate trei lucrările se vede că aproape aceleași scăderi sunt strecurate și în poporul din părțile noastre, ca și în celelalte părți, și pe cari află de prisos a le înșira, enumerate fiind în celelalte rapoarte despre conferențele preoțești. În special însă neîmbrățișarea meseriilor, afară de lemărit, în unele comune luxul, facerea de datorii fără rost și concubinatul.

Ca remedii pentru sanarea scăderilor ar fi: puterea cuvântului la toate ocaziunile potrivite, lățirea spiritului de întreprindere, îmbrățișarea meseriilor, înființarea diferitelor reuniuni binefăcătoare, al căror folos nu se poate calcula în de-ajuns și cari în părțile noastre lipsesc aproape cu desăvârșire, etc.

Toate trei lucrările se declară reușite și se iau spre plăcută știință, — ear' ce privește lucrarea preotului Sima, autorul este rugat să o publice în „Telegraful Român“, spre a putea fi luată și în discuție ziaristică, dar' și ca punct de orientare pentru tema deobligătoare spre a o lucra fie-care paroh pentru conferența noastră pe viitoriu, și anume: „Cari sunt mijlocele practice pentru formarea bunei stări materiale la popor și ce remedii a folosit fie-care paroh în cercul s-uu de activitate pentru ajungerea acestui scop“.

Se pune la ordinea zilei referada comisiunii de trei asupra ordinului Ven. Consistoriu de sub nr. 7593 Bis. a. c. privitoriu la peregrinațiile de la măuștirile Maria-Radna și Hodoș-Bodrog. În urma raportului comisiunii și după o discuție serioasă, conferența este pentru a desrădăcina aceste obiceiuri cu totul și a nisui fie-care paroh pentru a aduna pe credincioși sub aripile bisericii sale.

„Planul cronologic“ pentru toate obligămintele oficiale ale parohilor, din cauza absențării preotului care avea să refereze asupra lui, se amână pentru conferența viitoare.

Urmăzând referada părintelui Emanuil Beșă asupra proiectului de statute pentru ajutorarea preoților și învățătorilor, satorit de conferența învățătorescă din Sebeș, asupra cărui referentiu, după ce constată că unele dispoziții din acela nu ar fi tocmai potrivite, mai ales privitor la timpul de înscriere ca membru, taxele neproporționate, etc., și de clară forță salutară și reconșând preoțimei, că dacă se va înainta acea instituție folositoare, să se înscrie ca membri; fiind însă timpul înaintat discuția asupra lui se amână pentru conferența proxima, care se hotărăște a se ține în Abrud, dacă până atunci nu va fi invitată în alt loc.

Barbați de încredere, pentru autentificarea procesului verbal se aleg preoții Emanuil Beșă și Nicolae Cristea.

Eshauriat programul conferenței, și după deslușirile date prin prezidiu la o informațiune cerută de un membru, cum și rezolvirea favorabilă a unei propuneri, ambele de interes mai mult local, protopresbiterul mul-

țămînd preoții pentru frățesca înțelegere și serioșitatea cu care a pertractat obiectele puse spre delberare, încheie conferența la orele 7 seara. Vicu.

NOUTĂȚI

Căștigarea unui proces însemnat. Credem a face plăcere și onorativului nostru public, arătându-i că astăzi a primit I. P. Sfințitul nostru părinte metropolit, prin dl advocat al nostru Dr. Emil Babeș, sentința tribunalului reg. din Budapesta dno 23 ale curente, nr. 44540, prin care la fundatiunea de stipendii înființată la Carloviț de fericitul Ioan Trandafir și soție-sa Maria încă înainte de despărțirea noastră de ierarhia sârbă, s'a recunoscut și metropoliei noastre dreptul pe jumătate din valoarea ei, constatată din câteva sute de mii de coroane, și aflătoare în posesiunea metropoliei din Carloviț.

La întrunirea de poimăne (Duminecă), în sala palatului comitatens, va prelege dl Dr. Petru Șpan despre rolul povestilor în educațiune. Inceputul la 5 ore după amiazi. Taxa de intrare 20 fileri.

Danie. În memoria bărbatului seu Moise Beu, fost econom în Apoldul mic, văduva Maria Beu a dăruit treizeci coroane pentru masa studenților din Brașov. Darul s'a făcut în loc de pomana obicinuită la 7 ani. Dumnezeu se răsplătescă această faptă nobilă.

Catedrala. „Nygyzoben és Vidéke“ din loc înregistrând la știrile zilei, că „impresosul zidire a catedralei gr. or. se apropie repede spre terminare“, spune că o revistă ilustrată fruntașă din Budapesta a făcut deja întrebare, ori de e gata catedrala, de orice voce se publice într-o ilustrațiune și fotografia catedralei.

† Roma Fugată. S'bscriși cu inima frântă de adâncă durere aducem la cunoștință rudeniilor, amicii or și cunoscuților, că buna, dragălașă și neuitată noastră fiică, resp. soră *Roma Sabina Fugată*, după o viață de 5 ani trecuți, în urma înfiorătorului morb diferit a trecut în ceata îngerilor Vineri în 13/25 Decembrie dimineața la 7 ore. — Fie-i țarina ușoară și memoria eternă. Luncoiul de jos, 15/28 Decembrie 1903. Ioan Fugată paroh român gr. or. și soția Lucreța ca părinti, Valeriu Remus și Emil Oliviu ca frați.

După cum aflăm din o scrisoare partiu lară a parohului, în comuna Luncoiul de jos în timpul din urmă au răposat 64 copiiși, toți de anghină, așa că nu o dată s'a întâmplat să fie câte 2—3 înmormântări la zi, ba în o zi au fost patru înmormântări.

Sfințirea de școală. Dumineca trecută s'a făcut sfințirea noului edificiu al școlii din parohia *Șinca nouă* (traotul Fegăraș), prin protopresbiterul tra-ual Iulu Dan, asistat de trei preoți. Raport detaliat vom publica în numărul următoriu.

Superstițiile! Ziarele din Oradea raportează, că zece locuitori din Rotărești (Bihor), proști de femei, că de rotând răposatul Nicolae Vidigan s'ar fi făcut strigoii și li-ar strica vacile, au mers noaptea în cimitieriu și desgropând pe Vidigan i-au scoș inima și au pntuț-o pe crucea mormântului, pentru ca astfel să iee puterea strigoiiului. Autoritățile civile au introdus deja cercetare severă contra tuturor făptuitorilor, cari sigur că vor primi pedepsa cuvenită pentru fapta lor. — Când vor dispără ore din poporul nostru rușinoșele superstiții, cari numai de ris și de batjocură ne fac în fața lumii civilizate?!

O victimă a ernii. Marți a fost găsit în apropiere de cimitierul militar un bătrân în vârstă mijlocie, zăcând aproape degerat la marginea drumului. Din partea primăriei din Turnșor nenorocul a fost transportat la spitalul civil din Sibiu, unde — în butul tuturor îngrăjirilor meli ale — a murit Mercuri dimineața, fără să i-se fi putut afla numele și locul de undă e.

Relaxări de dare — pentru datorii întabulate. Celor cari au pe averea nemiscătoare datorii întabulate legea le dă favorul de a fi scutiți de dări de venit, în proporție cu mărimea datorii întabulate. Cei cari doresc să benefiizeze de acest favor trebuie să-și înainteze la primărie cotele de fașune cel mult până la 31 Ianuarie st. n. Blanchete se capătă de la primărie, gratis.

Daruri de Crăciun — sarașilor nostri. La listele despărțimentului femeesc întregitor al „Reuniunii sodalilor români din Sibiu“, cari circolă în scopul adunării de bani, vestimente, alimente, ce se vor împărți în ajunul Nașterii Domnului într-o sarașii nostri, au binevoit a mai dăru: dl Pantaleon Lucaș, căpitan c. și r în pensiuie, 10 cor.; Il. Sa dl Gustav Thalmann, comite suprem, 6 cor.; dnele M. Penciu, Eleonora de Lemény și Irina Fincu născ. Zhan, dnii Iosif Șoluițu, v. presd „Asociațiunii“, Ioan Papiu presb. și Dr. Eusebu R. Roșca, dir. semin., câte 2 cor.; dna Alexandrina Rusu, 4 cor.; dna Ana T. ban, 40 fileri; dl Radu Ardelea, funcț. la „Albina“ un rind de vestimente complet; „Concordia“, societate comercială, diverse articole în pret de 30 cor. Maria Poparad, comerciantă din Viștea-inf. 2 cor., R. Dâmboi, funcț. la „Albina“, 1 cor. — Constatăm cu vie mulțămire, că dna Elisaveta Florian, originară din Fofeldea, desvôită zel laudabil în scopul colectării, o jertfă acasta adusă și memoriei decedatului ei prim soț *Simion Marcu*, fost comerciant în Fofeldea și binefăcător al bisericii de acolo.

Pe când comitetul despărțimentului aduce cele mai sincere ale sale mulțămite pentru aceste daruri, îndrănește totodată a vesti, că primește spre împărțire ori-ce soi de vestimente (haine, albituri, ghete, pălării, paltone etc.) vechi, cari se vor repara și se vor împărți. Darurile benevole să se trimită la adresa „Reuniunii sodalilor români din Sibiu“.

Pium desiderium. Archiepiscopul *Hertero* din Valencia (Spania), răposat zilele trecute, a testat 50 000 de pezete (1 pezată = 95 fil.), cari să fie date premiu celui general spaniol, care va fi în stare să ducă pe pământ american ôste așa de mare, în cât să pôte răsbuna înfrângerile îndurate în răst oiul cuban. — Mult vor trebui să aștepte miile acestea, până se va afla omul dorit de răposatul archiepiscop!

Catastrofe mari. În apropiere de Cast-Pari (America) Luni sera s'au ciocnit două trenuri. Locomotivele și câteva vagoane s'au sfărmat tot tanduri; optprezece călători și au perdut viața, ear' treizeci și patru au fost răniți grav. Nenorocirea s'a întâmplat din cauza că orcanul stinsese lampile de semnal.

În apropiere de Wo kin kij (Rusia) Duminecă seara s'au aprins două fântâni de păcură (petrol), explodând cu detunătură uriașă. Săse lucrători au fost ucisi de explozie; opt au îndurat arsuri de mörte, ear' cinci au dispărut.

La o gară din America nordică — cum se raportează din New York — lucrătorii de la calea ferată fiind adăpostiți peste noapte în o baracă de lemn, baraca s'a aprins când cei din ea dormiau greu. Când s'au trezit erau încunjurați de bobotaie; treizeci și opt au fost arși de vii, putend scăpa numai douăzeci și doi. Nenorocii erau emgrați din Italia și din țera noastră. Se crede, că focul a fost pus a nume din partea lucrătorilor indigeni, din ură pentru-că emgrații lucrau pe s'mbrii mai mică.

Pădure transformată în lac. În pădurea de pe holarul comunei Șhara în districtul Tarav Koksa (Rusia) în una din zilele trecute s'a petrecut un fenomen rar. Un tunet ce venia par'că din adâncimile pământului, urmat de puternice trosnete, a făcut pe locuitori să alerge la pădure, ca să afle cauza trosnetelor. Când au ajuns acolo, un teritoriu de pădure cam de 1000 metri pătrați se confundă înec în pământ. În locul pădurii a eșit apoi apă, formând un lac. După formarea lacului trosnetele au încetat.

Muierile să nu cânte 'n biserică. „Osservatore Romano“, ziarul semioficios al papei, în numărul de Luni publică un autograf al papei Piu X., adresat v. carului-cardinalilor în cestiuin-a regulării muzicii și cântării bisericesti. Prin acest autograf papa interzice femeilor a cânta în coruri bisericesti, având a fi înlocuite cu coruri de copii.

Oficială.

Oficiile parohiale sunt poftite a se convinge despre solvirea taxelor pentru asigurarea edificiiilor contra focului, și a face toți pașii de lipsă pentru imediata solvire a eventualelor taxe restante, așa, ca la finea anului să fie toate comunele achitate în regulă.

Asemenea să caute organele parohiale a așterne și rezultatul colectelor pentru biserică catedrală, dându-și toți nisuința a nu rămâne îndărăptul unor comune mici și sărace, cari ne-au surprins cu sume frumoșe.

PARTEA LITERARĂ.

„A posteriori“.

(Fine).

Cine și-a luat ostentă să cetescă cu atențiune scurtul studiu, a putut observa cu ușurință, că în acela nu se află nici un singur cuvânt de preamărire la adresa călugărilor Șofronie și Visarion. Din contră, în mod comparativ am așezat față în față aserțiunile bîrfitoare ale dlui Bunea cu alte aprecieri favorabile isvorite din condeul unui istoricograf magiar, gr. Teleki Domokos și întemeiate și acestea pe niște monumente istorice cam de aceeași pănură cu actele oficiale, de cari sunt încriștite monografiile dlui Bunea și pe cari acestea numește „documente irrefragabile“... Am arătat însă, că acele documente, îndată ce avem și informații cari li-se împotrivesc, nu mai pot fi privite de „irrefragabile“. E forțe natural, că avend despre un lucru știri diferite și într-o sine contradictorii, obiectivitatea și imparțialitatea cere, ca să nu ne ținem orbii de unele și pe celelalte să le desconsiderăm cu totul, ci cu deopotrivă măsură să le cântărim pe toate silindu-ne a străcura din ele, prin comparații, întregiri și interpretare corectă, adevăratul cel mai plausibil. Unde știrile se contrazic, ori unde informația deplină lipsește, acolo numai logica și psihologia faptelor vor fi în stare a brăzda o cale luminosă prin întunecimea vremilor trecute ori labirintul de acte și documente diverse, ce ne stau la dispoziție despre întâmplările din trecut.

Tot această logică și psihologie a faptelor sprijinită pe niște cunoștințe istorice, cât de elementare, pot să lămurască pe ori-cine asupra neadevărului ce se susține cu atâta ignoranță în „Unirea“, că „popore întregi s'au încreștinat de-odată“, când căpeteniile lor au primit sfântul botez“. Nicăiri la nici un popor n'a fost primită religia creștină de-odată, ci recepțiunea ei ni-se înfățișază pretutindenea numai ca rezultatul unor îndelungi și jertfitoare stăruințe din partea misionarilor creștini, apoi presiuni din partea cercurilor conducătoare, cari erau mai accesibile pentru reforme, pentru credințe nouă. Masse, popore întregi numai cu inecul și pe îndelete s'au lăsat convertite; numai cu greu, prin silurii, pedepse aspre și maltratări au putut fi aduse la hotărirea de a părăsi vechile lor obiceiuri, cari li-se prefăcuseră în sânge, și de a primi în locul lor altele nouă, străine și lor necunoscute.

Dar' și acestei schimbări au trebuit să-i premergă decenii întregi de pregătire, ceea-ce însă cu ocaziunea unirii nu s'a întâmplat, de-ore-ce Iesușii nu aveau de gând să ducă poporul românesc la „adevăr și mântuire“, după-cum îi place „Unirii“ să declame, ci scopul lor vedit era, ca în interesul casei de Habsburg să câștige în Transilvania în primul rînd preponderanța numerică a catolicilor și pe urmă prin această să ajungă și la prepoțtență politică, ceea-ce după delberarea răscōlei raționale li-a și succés pe deplin.

Încreștinarea la toate poporele a provocat turburări lăuntrice și certe împreunate cu acte de crușime și cu vărsări de sînge. Căci ea se făcuse de regulă numai la suprafață, așa că nouele principii religioșe nu putură la moment să suprimă credințele vechi, cari trăiau prin puterea tradiției lor. De aceea vedem secolul de-arîndul lupta lăuntrică, ce decurgea în sufletul poporului când acestea se aflau în epoca de transformare religioșă. Așa d. e. încreștinarea Magyarilor s'a înșemplat în mod oficial tocmai la anul 1000, dar' pregătirile pentru acest act se începură deja de pe la jumătatea secolului X. Și cu toate aceste pe la sfîrșitul secolului XI Sfântul Ladislau află de lipsă a satorii prin lege pedepșă aspră pentru cei-ce vor continua „a trăi în obiceiurile păgănești jrtînd pe la isvōre, pe la pomi și pe la stăne.“¹⁾ Dovadă că păgănimul încă nici după 100 de ani de la încreștinare nu era abandonat cu totul ne-cum să fi fost de odată, cum crede dl Bunea. Ori d. e. Rușii, cu toate că încreștinarea lor se începuse deja pe la 955 și se îndeplini de cătră Vladimir, în mod forțat, pe la sfîrșitul aceluiași secol,

¹⁾ Szilágyi Sándor: A magyar nemzet története (Milleniumi kiadás) vol. II, pag. 147.

totuși încă nici în secolul al XII-lea nu erau încreștinați cum se cade.

Cu toate acestea ni-se pare forțată analogia, prin care se cercă să se explice unirea Românilor dintr'o dată și cu graba, la anul 1700, după chipul și asemănarea încreștinării popoarelor păgâne și în mare parte nomade încă. Va fi ceva deosebit într'lealtul susamintit și într'impresurările în cari s'au încreștinat cele mai multe popore. — Ori nu?

Di Bunea însă nu se mărginește a o explica această prin o analogie neisbită, ci ni-o documentează și cu date istorice sigure. *Ad oculos*, ca să vedem și să pricepem! Totuși, datele acele nu dovedesc nimic în favorul tezei sale. Dacă în documentele publicate de Sterie Stinghe ici-colea se află amintit și numai vre-unui preot așa protopop unit din țara Bărsii ori a Făgărașului, urmând de aci, că totă populația a fost primit unirea? Nici de-cum! Poporul nici ideea n'a avut de ce se petrecea în cercurile de sus. Unirea așa cum s'a săvârșit ea la 1698 și 1701 nu putea să aibă alți partizani afară de cei câțiva preoți și protopopi, cari numai amăgiți de un titlu de nemeș, de porțiunea canonică și de scutițele ce li-se puneau în perspectivă (pentru a nu li-se da!) — numai astfel au putut fi seduși la acest pas, care însă în sinul poporului de-ocamdată n'a putut să producă nici o schimbare.

Dar' să zicem și noi ca di Bunea: Ar fi pagubă să mai prășești atâta vorbă pentru lămurirea unui lucru așa de evident. Să nu mai căntăm deci apă în gârlă, ci să trecem la punctul acela, prin care Veridicus s'ar fi făcut mai mult de râs. Era o simplă notiță subpăgănată, în care i-se spunea dlui Bunea că părerea despre *Nandorabensis* pe nedrept o presintă de a sa, fiind-că aceea se putea ceti cu mult înainte la scriitorii unguri, într' alți d. e. și la Jancsó, de care tocmai era vorba în legătura cu acest nume fi veni lui Veridicus în minte să facă și suszisa notă. Dar' a fost în clar, că iscoditoriul acelei păreri nu e Jancsó, căci pe acesta îl cunoște totă lumea numai ca pe un plagiator de păreri, ear' nu ca pe unul care singur și-le formeză.

Di Bunea re spune, că n'a avut lipsă să împrumute de la Jancsó Benedek părerea această, pentru-că ea emană de la un Român, care o susținuse în Arhivul lui Cipariu din anul 1870. Prea bine! Dar' în cazul acesta datorința dlui Bunea, ca a unui savant recunoscut de scrupulos și pedant, ar fi fost să indice într'o notă, că părerea asta nu vine tocmai de la dsa, cum zice în vechile episcopii, ci să fi spus cum se cuvine, că iată precum ca să se știe, această părere nu este tocmai „a noastră”, ci am binevoit a o împrumuta de la cutare Român de omenie.

Așa ar fi fost corect! Recunoștem cu dragă inimă, că a împrumuta adevărul istoric de la ori-cine, este o virtute. A spune, că l'ai împrumutat, este însă o datorință. Dar' a voi să-ți se ascrie fie un merit, care i revine altuia, este, în cazul cel mai bun, o minciună.

În sfârșit, învinuirea că n'ai fi avut nici atâta simț de dreptate, ca să citez toate laudele, care le-a adus dlui Bunea *Görög Ferencz*, care totodată îl condamnăse asupra protopopului confesional, care detrage din valoarea acelor scrieri — nu pôte avea nici un temei, pentru că acele laude, în parte mare ieftine și deplasate, nu erau în nici o legătură cu obiectul studiului meu. Pe lângă aceea mai și era o vedită contradicție într'acele laude și într' de Veridicus citata opinie. Ori că dl „Bunea *Agoston elfogult mindenkiel szemben*” ori „*tárgyas*”. Una din două. În același timp ambele nu puteau fi adevărate. — Dar' ar fi fost și de prisos a mai încărca cu atâtea citații și laude neadeverate „un scurt și ridicol studiu, care și de altfel bijbae de neadeveruri” după-cum spune dl Bunea. În ce privește această bijbăire, ea este motivată prin însăși natura studiului, care n'a avut alt scop de cât să scotă la ivelă niște neadeveruri, cari în anumite scrieri istorice sunt prezentate drept sentințe sacro-sancte. Neadeverurile acelea deci nu sunt scoarbită de umilit subscribul, ci de autorii acelor scrieri, a cărora o însușire comună mi-a succedat a o pune în evidență prin studiul meu, care de sigur nici în privința scurtimii nici în a ri-

dicultății nu va puté rivalisa nici-odată cu nebleznaicul răspuns din *Unirea* nr. 51, pag. 496.

După toate aceste mă închin cu sănătate iscălin și acum cu aceeași „trufie bizantină”: *Veridicus*.

AMVONUL.

(Predica rostită la ocaziunea sfințirii bisericii din Stremți în ziua Sf. Arhangeli (8 Nov. v. a. c.) prin mandatarul Escelenței Sale I. P. S. arhiepiscop și metropolit al nostru Ioan, protopresbiterul tractual I. Teculescu.

Ca cerbul din codri, ce alergă cu dor,
Săltând preste delcuri, și alături coline,
Spre fund de adăncuri, Pal apei isvor,
Ca setea ce 'l arde în pept să-și aline.

Așa al meu suflet, spre a Domnului casă
Cu dor și gribe în săndrețuri smerit,
Când greu vițetii amar îl apasă
Și reul asupra-și îl simte pornit!

Ca 'n liniștea dulce să-și stingă amarul
Din roua credinței să bea mângâiere!
— O, Dómne, primește pe cel-ce altariul
Cu drag și cinstește și mila și-o cere!!!

Cum răsuna glasul laudei și al preamării Celui preainalt din gura a totă suflarea, când zorile zilei frumoase se revarsă în zarea înseninată a cerului. Iubiți ascultători! așa cuvântul: dragostea de lege și de casa sfântă a ei, adică de biserică, țin eu că trebuie să răsune mai întâiu de la acest loc când strălucirea acestui frumos locaș se arată astăzi, pentru întâia dată privirilor noastre. Pentru-că întipărit să rămână asupra acestui loc (amvon), de unde cu drag și silință va trebui să se vestescă de azi înainte tot mereu, pentru-că să se pecetluască pe fruntea catapetesmei sfințită azi prin darul duhului sfânt; și pentru-că să se sădăscă și adânci rădăcini să prindă în inima tuturor filor acestei parochii cuvântul zis al dragostei de lege și de biserică.

Dar' apoi nici că se îmbie mai cu tărie inimei noastre alt cuvânt spre rostire în clipele acestea, când toate din cele-ce le ved și le aud aci împrejurul meu, numai de dragostea de lege îmi vorbesc, și numai de cinstea casei Domnului îmi grăiesc! Iată aci biserică mare și frumoasă, iată aci mulțimea preoților și a poporului, venit din totă împrejurimea, iată slujba sfântă și măreță, iată cântările dulci și înalțătoare de inimi, iată tot și toate de aci, cum zisei, cari numai și numai dragostea numită o dovedesc!

Pentru-că nu i-a mișcat și nu i-a îndemnat, cum lesne va judeca tot insul, nimic altceva pe harnicii fi ai acestei parochii, în frunte cu harnicul lor păstoriu, de a-și zidi nouă biserică, de cât dorul și iubirea de a o avea mare și frumoasă casa lor de rugăciune, și pe lângă această mândria lor dréptă, de a nu fi ei mai pe jos de cât alții, în zisele cele-ce arată dragostea de lege. Căci, zisu-și-au ei: Cum? noi, comuna cea mai mare și mai fruntașă din aceste împrejurimi, să stăm mai înapoiă vecinilor cu biserică noastră? Noi, nepoții și urmașii acelor vrednici strămoși, cari mai tari și mai statornici de cât toți cei din prejur au stat în legea dréptă strămoșescă, atunci când ispita negră și urită aruncându-se asupra filor némului românesc i-a despărțit în două după lege, și când din sinul nostru nici unul, da, nici unul nu a rătăcit? Noi să ne arătăm nevrednici de vrednicii nostri strămoși? Și moșteirea sfântă, de ei lăsată nouă, legea dréptă ortodoxă, să arătăm că nu o mai prețuim, nu o mai îngrijim? O, nu, nu! Așa ceva nu se pôte, zisu-și-au ei cu dréptă mândrie. Zidi-ne-vom în curând biserică mare precum e credința noastră; în-podobi-vom frumos altariul ei, în măsura iubirei ce-i purtăm, și alerga-vom cu drag la ea, cu tot îndemnul nădejdei creștine! Acesta a fost cuvântul lor! Ear' cuvântul trup s'a făcut!

Ear' când apoi, chiar la începutul lucrării, pisma și reutatea, ce nici-odată nu dorme, se vă ase într' frați și cu ghiarele ei ascuțite, încerca a trage în două părți — în cei de sus și în cei de jos — pe fii acestei biserici, ca să-i desbine, ca să-i înduşmănescă, cei buni din toate laturile au sărit la mijloc, și luminați și povățuiți de duhul cel bun, frânt-au și zdrobit-au ghiarele ispitei viclene, prindându într' ei cariși pacea și buna învoire, pe carea apoi așezătu-o-au și ziditu-o au chiar în părții acestui sfânt lăcaș,

ca și ore-când meșterul Manole pe soția lui iubită, ca într' ei de-apurarea să fie și în biserică lor să domnescă pacea și dragostea frățească!*)

Astfel au făcut ei! Ear' astăzi, vedeți-i cum la olaltă și de-opotrivă se bucură toți de fapta lor frumoasă! (Va urma).

De sfințele sêrbători.

„Tôtă suflarea să laude pe Domnul!” Ps. 150, v. 6.

Din grația Providenței divine am ajuns — întreg și sănătos — anul al patruzecilea în serviciul seminarului „Andreian”.

Ca un tribut dobândit din grația divină am compus și am tipărit în zilele sfinței Liturgii a lui Ioan Gură de aur pentru *dmă voci*, pe cari cu adâncă mulțumită le închin serviciului sfânt al cultului divin, căruia am dedicat cea mai bună parte a vieții și a activității mele.

Din acest fericeț incident, cu totă dragostea inimei mele salut pe toți stimații mei fosti elevi, astăzi împreună lucrători în via Domnului.

Este constat, că pe lângă frumetea și farmecul armoniei sale simple și firești cântarea corală în două voci și din punct de vedere didactic oferă școlii prețioase avantagii formale pentru cultivarea auzului musical și pentru dezvoltarea vocii cântărețului. Anume: din împrejurarea, că la compunerea cântării corale în două voci dispunem de un spațiu mai larg, ambelor voci le putem da un teren de mișcare mai estins; tot așa din împrejurarea, că armonia cântării corale în două voci este mai simplă și prin urmare mai ușor de cuprins, cântarea această este cel mai natural mijloc pentru dezvoltarea vocii și nobilitarea auzului.

Pot deci reasuma, că cântarea corală în două voci, formând elementul mijlociu și de-odată mijlociu într' cântarea uni-sonă și într' cântarea corală mai amplă, este de o mare importanță și nu pôte lipsi din școala de cant bine organizată.

Pe lângă aceste avantagii formale am avut în vedere și acel postulat legitim al bisericii, ca în toate cântările acestei liturgii să se mențină stilul și ritmul propriu cântării bisericești orientale, de aceea am și aranjat aceste cântări exclusiv pe motivele din „glasurile” cântării noastre bisericești.

Dorința și străduința mea a fost de a da bisericii, școlii și familiei o carte de cântări religioase în totă privința folositoare. — Într' cât mi va fi succes această, las la apăsarea bărbăților de specialitate și a autorității bisericești competente.

Cuprinsul acestei Liturgii: I. Cântările Paștilor: „Invierea Ta Christose Mântuitorule...”, „Amin, Christos a înviat din morți” și „Imnul arhieresc”.

II. La Liturgie: Tote cântările sfintei Liturgii de la „Bine este cuvântă Impărăția Tatălui...” cu indigitațiile tipiconale necesare, cu Răspunsuri la toate Ecteniile; „Binecuvinteză”, „Unule născut”, „Pentru rugăciunile”, „Mântuiește-ne pre noi Fiul lui Dumnezeu”, cu texte corăspunzătoare caracterului tuturor sêrbătorilor de peste an; „Sfinte Dumnezeu!”, „Căpi în Christos v'ai botezat”, „Crucii Tale ne închinăm”; „cântarea Heruvimilor”; „Axionul”; „Priceatna” și toate celelalte cântări ale sfintei Liturgii.

Tote cântările acestea se pot cânta de câte două voci: de bărbăți, de dame și de copii; deci: „Tôtă suflarea să laude pe Domnul!” Broșura legată se pôte procura de la Librăria archidiecezană din Sibiu cu prețul de 1 cor. 20 fileri.

Dimitriu Cunțan
profesor sem. de cânt. bis.

Din public.*)

Mulțumită publică.

La colecta întreprinsă prin subscribul în favorul bisericii ort. române din Comana inferioară au binevoit a contribui din Sibiu și aflători în Sibiu pe timpul congresului următorii P. T. domni:

Înaltpreasfințitul arhiepiscop și metropolit Ioan Metianu, 40 cor.; A. Moga, Dr. H. Pușcariu, D. Cunțan, Șulut, Z. B., S. Cupșa, V. Cupșa, M. Borca, I. Broju, A. Crenean, de Preda, E. Stroia, Străulea, Manegut, Dr. G. Popoviciu, R. . . ., Dr. A. Novac, V. Mangra, I. Lenger, C. Barzu, P. Rotariu, P. Corcean, Voicu Hamsea, Dr. G. Miclea, Nedescan, N. . . ., Dr. A. Lazar, I. Pinciu, Pipoș, Dr. Beu, Petru Ciara, Dr. Vecerde, N. Garciu, M. Cirlea, I. M., N. . . ., Voinea, V. Oniț, Dr. V. Preda, Dr. Bradescu, câte 2 cor.; E. Petrașcu, Simonescu, B. Le-

*) Aluziune la încercarea unor parochieni, cari mai mult spre a zădărnici zidirea, pledau pentru zidirea a două biserici, în partea de sus și de jos a comunei mere și estinsă.

*) Pentru cele cuprinse în rubrica această Redacția nu primește răspunderea.

menyi, Dr. Dan de Apșa, N. S. Nadasi, I. Papiu, Popovici, Savoiu, N. Zigre, M. Vereș, Mănăstirea Hodoș-Bodrog, câte 4 cor.; Harșanu, N. . . ., Roman, S. Brote, L. Triteanu, Enescu, Muciu, A. Benția, N. N. Oniț, M. Brote, S. Moldovan, Lucaș, V. Finciu, N. N., Iliu, I. Morariu, Stănescu, C. Pop, Ieni Apol, N. N., N. N., Popescu Teodor, Aurel Popescu, N. . . ., N. Buzăa, V. Damian, I. Lenger, câte 1 cor.; Petru Tisau, V. Goldiș, Dr. E. Roșca, Filaret Musta, D. Vlad, câte 5 cor.; „Albina”, P. S. Epp. Ioan I. Papp câte 20 cor.; Stefan Moga, Muntean, Cav. Marienescu, Iuliu Novac, Dr. Tr. Putici, Cav. Pușcariu, I. C. Pușcariu, câte 3. cor.; Sim. Damian adv., P. S. S. episc. N. Popea, câte 10 cor.; suma 299 corone.

Brașov P. T. domni: Ioan I. Burduciu și Ioan N. Bidu, câte 10 cor.; Andreiu Băntoiu, 20 cor.; Ioan I. Ciurcu, Vasile Muntean, B. Blebea, I. Dariu, inv., câte 5 cor.; Teodor Spudercă și N. N., câte 3 cor.; C. O. Ioan 5 cor.; Teodor Nicolau, Teodor Cristan, G. B., V. Grădinar, I. G. Eremie, St. Stinge, G. I. Lupșan, Simion Teodor, Stefan Popoviciu, Marina Câmpian, Costi Orgidan, D. N. Căpățină, N. N. Stinge, I. A. Lupan, Vas. Grădinar, G. Furnică, G. Stinge, D. Stinge, N. Pestrea, G. Spudercă, N. Bărsan, P. Budiu, I. P., Zosim Butnar, N. S. Oancea. A. Ciorteș, N. N., M. Navrea, I. P., Dr. I. B. P. P., I. I., N. S., I. Lupșan, câte 1 cor. Nemeș, N. N., N. N., I. D. Avrigean, I. Sabadean, I. Dușoiu, Pușcariu Iosif, E. Murășianu, Dr. Moșoiu, Dr. N. Mănoiu, D. Lupan, G. G. Stefanovici, Victor Popescu, N. G. Furnică, G. Chelariu, V. Oniț, Dr. I. B., câte 2 cor.; Socaci, 2 cor.; M. N., 4 cor.; de la mai mulți 6-74 cor.; suma 151 cor. 74 fileri.

Preșmer P. T. domni: Alexe Frateș, preot, 6 cor.; Ludu, preot, 4 cor.; Ir. Frateș, inv., 2 cor.; bis. ort. română, 4 cor.; N. Bălășcută, D. Dogar, N. Petrică, A. Bălășcută, M. Al. Cârtea, câte 1 cor.; George Șarar, 2 cor.; colectat prin George Munteanu de la mai mulți 5 cor. 8 fil.; prin I. V. Răchișan, 3 cor. 70 fil.; prin G. Șerban, 1 cor. 2 fil.; prin P. Savu, 2 cor. 90 fil.; prin I. Stelea, 8 cor. 42 fil.; ear' în filia Carpeniș colectat prin Ioan Zaharie, 6 cor. 50 fil.; suma 50 cor. 62 fil.

Herman P. T. domni: Alexandru Dogariu, preot, David Pop, inv., Andreiu Nan, inv., Nicolae Stancu jun, Costache C. Damian, câte 2 cor.; biserică ort. română 5 cor.; Achim Toma, epitr., George Corbu, Ioan Velican, Vasilie Bucărean, Andreiu Zivêrț, George Goicea, inv., Măria Dogariu, preotă, câte 1 cor.; Vasilie Coman, 1 cor.; de la mai mulți 8 cor. 48 fil.; colectați prin George Nic. Nan, 5 cor. 30 fil.; prin George Corbu și Vasilie Coman, 5 cor. 56 fil.; suma 42 cor. 34 fil.

Sânpetru P. T. domni: Iean Nan, preot, 2 cor.; George Crivăț, inv., 2 corone; Vas. Crangă, inv., 1 cor.; Biserica ort. română, 5 cor.; de la mai mulți bucate în preț de 13 cor. 08 fil.; suma 23 cor. 08 fileri.

Bod P. T. domni: G. Cherciu: inv., Vasilie Meret, presb. și inv., N. Ioanidi, câte 2 cor.; F. Crețar, presb., I. Mișarță, T. Părvul, Aron Glăjar sen., Aron Glăjar jun., G. Gligor, Samoilă Iosif, I. Mișarță, Leucă George, Iacob Roșca, M. hail Nistor, George Cristolovean, câte 1 cor.; de la mai mulți 15 cor. 70 fil.; suma 33 cor. 70 fil.

Feldiș P. T. domni: Stefan Taus, inv., Ioan Sporea, inv., G. Silv. Piltia, Ioan Micu, preot, Ioan Stan, Achim Mailat, câte 2 cor.; Ravca G. Sebeni, 4 cor.; Dr. Teodor Sbancea, 3 cor.; Biserica ort. română, 10 cor.; I. Theban, I. Sibian, Achim Constantin, I. Bratu, Achim Mailat, Ach. Inache, Ioan Teban, G. Chelamen, Nic. Iliu, inv., Sim. Constantin, M. Stanciu, I. Grozav, I. Vlădărean, câte 1 cor.; de la mai mulți 6 cor. 50 fil.; și bucate în preț de 18 cor.; suma 66 cor. 50 fileri.

Prin on. părinte Alexandru Mărușan, din parochia Rotbav: din cassa parochială 3 cor.; George Radu, senior, 2 cor.; George Fulea, inv., 1 cor.; de la mai mulți 4 cor. 6 fil.; ear' bucate în preț de 4 cor. 50 fil.; suma 15 cor. 56 fil.

Măruș on. părinte Alexandru Mărușan, 2 cor.; Maria Itean, soție de inv., 1 cor.; de la mai mulți 3 cor. 60 fil.; suma 6 cor. 60 fil.; suma sumarum este de 689 corone 16 fil. care s'a depus fără detragere pe numele bis. ort. române din Comana-inferioară la institutul de ecomomie „Furnica” din Făgăraș în libelul nr. 154, cartea V, pag. 77, an 1903.

În numele parochienilor mei esprim cea mai călduroasă mulțumită tuturor contribuitorilor.

Comana-inferioară, la 15/29 Decembrie 1903.

Ioan Popița

paroch ort. român

Teatrul orașesc.

Vineri (1 Ian.): „Der Rastelbinder”, operetă în două acte și un preliudiu, de V. Leon, mus ca de F. Lehar.

Sâmbătă (2 Ian.): „Mein Leopold”, piesă în 6 tablouri, de Adolf L'Arronge. Beneficiul actorului F. Redl.

Nr. 1289 1903.

[302] 1-3

Concurs

Pentru ocuparea postului de paroh din parohia vacantă Stăni (Mada), prin această se publică concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreună cu acest post de paroh sunt cele fasonate în cota B. pentru întregirea venitelor preoțești de la stat.

Doritorii de a reflecta sunt invitați ași substerne rugărilor instruite pe baza normelor existente, oficiului protopresbiterial subsemnat, în termenul deschis și au a se prezenta în biserica respectivă spre ași arăta dexteritatea oratorică sau cantorală în ale serviciului divin.

Orăștie, 8 Decembrie 1903.

In conțelegere cu comitetul parohial.

Vasile Domșa
protopresbiter.

Pentru domnii preoți!

De la **Librăria archidiececană** se poate procura

CONDICĂ

bine compactată în piele și cu părăși tari,

în care (conform circulariului consistorial numărul 2142 din 3 Martie 1903) sunt a se induce „momentele mai însemnate ce obvin în comună în decursul anului și cari merită a fi însemnate pentru posteritate.“

Conține 200 foi.

Prețul 6.60 cor., + porto postal 80 fil

Invățacei

Se primesc în **Jimblăria** lui **Stefan Moga**, str. trenului, Sibiu, băieți orfani cu creștere, cu totă întreținerea (și îmbrăcămintea). [301] 1-3

Gratis! Franco!

La cerere se trimite

Catalogul cărților

afli tóre la

Librăria archidiececană

Sibiu (Nagyszeben)

Carol Niedermaier

pălărier

33 strada cismădiei 33

„la pălăria roșie“

recomandă

pălării

părăse, pentru preoți români, à 7, 8 și 9 cor., în cele mai bune și mai frumoșe calități.

La comanda din afară nu se calculează nimic pentru carton, pachetare și bilet postal; măsura capului este a se lua în interiorul unei pălării potrivite cu o pânză de centimetru. [298] 2-3

Croitoria militară și civilă

[272] 5

Petrașcu & Părău

strada poplăcii nr. 21 Sibiu strada poplăcii nr. 21.

Se efectuează după comandă tot felul de haine militare și civile, cum și reverenți.

A apărut:**Calendariul archidiececan pe anul vișect 1904.**

Prețul unui exemplar 40 fil., cu șematism 80 fil., porto postal 10 fil.

Librăria archidiececană, Sibiu.

Bani! Bani! Bani!

Subsemnata întreprindere stă în legătură cu cele mai mari bănci din țară și esoperază **împrumuturi pe pământuri și edificii** cu cele mai favorabile condiții și cele mai eține interese, și anume pe termen de **10—70 ani cu 2%—5¼%**.

Credit personal cu garanți și obligație pe 5—10 ani.

La funcționari de stat, comitat și oraș, cum și la oficeri, credit simplu și fără giranți. [291] 3

La dorință servim cu informațiuni, rugând marcă pentru răspuns.

„PECUNIA“

întreprindere de credit

Sibiu (Nagyszeben) strada poplăcii nr. 27.

Anunț colectiv al „Reuniunii sodalilor români din Sibiu“.

Comitetul Reuniunii își permite a recomanda onorabilului public românesc pe comercianții și industriașii noștri de mai jos și a 'l ruga să binevoiescă a și acoperi trebuințele sale — întru-cât e cu putință — de la acestia. — Totodată aduce la cunoștința acelor părinți, cari au copii pe cari i-ar aplica la meserii, că comitetul nostru mijlocește așezarea lor pe la măestri buni.

Const. Dragoș
pantofar.

Isi recomandă prăvălia sa cu tot felul de **ghete** și **cisme**. Esecută lucru după comandă în lucrătorea proprie. Primește reparaturi. Cercetază târgurile mai mari.

Pia'a mare nr. 5.

N. S. Nadasdy
comerciant.

Piața mică 31:
Prăvălie de manufactură

Str. cismădiei 28:
Prăvălie (filiala) de pânzături și albături.

Renumitul
Hotel Mihailu

Odăi elegante, cafeana și restaurant cu mân-cări și beuturi bune. Trăsură la dispoziție pentru fie-care plecare și sosire de tren. — Prețuri moderate —

Strada turnului nr. 11.

Ioan Roman
Salon de ras, frisat și tuns.**Deposit:**

de parfumuri, legători de mustațe, perii și altele.

Str. Poplăcii-mari nr. 4

Bereria mare
(Iosif Barbu).

Restaurant provăcut cu tot felul de mâncări și beuturi. In Dumineci și sârbători — concert. Serviciu prompt.

Prețuri eține.

Promenada Bretter.

Teod. Popescu
comerciant.

Recomandă marele seu **deposit** cu **mărfuri de manufactură**.

Prețuri moderate.

Piața mică nr 14.

Stefan Moga
franzelar (jimblar)

Deposit mare de făină

La comanda mai mari de jimbale, covrigi sau pâni dă rabat.

Strada trenului nr. 4.

Zaharie Moga
franzelar.

Prăvălii cu jimbale, covrigi, pâne de tot soiul, făină albă, roșie (pentru vite).

Str. poplăcii nr. 1 și 23.

Ales. Lucian
cismar.

Are prăvălie de tot felul de **cisme** și **ghete** produse proprii. Caută târgurile mai mari din comitatele: Sibiu, Hunedóra, Alba inf., Târnave și Făgăraș.

Dragonerwache nr. 2.

Eremie Purece
lăcătușerie de artă și construcții.

Deposit de sobe (cup-tóre) de bucătărie. Esecută reparaturi de tot soiul.

Lucru solid.

Prețuri moderate.

Strada brânzii nr. 9.

Maria Mitoc

institut de spălare (curățire) și călcare fină de albituri bărbătești și femești după sistem vienez.

Serviciu prompt. Prețuri convenabile.

Strada urezului nr. 11.

Ales. Nemeș
ferar (faur).

Esecută tot felul de lucrări ce cad în brésla sa. Ia în întreprindere esecutarea de trăsuri și căruțe de tot felul. Lucru solid și durabil.

Prețuri moderate.

Strada ocnii nr. 34.

Vasile Bann
cismar.

Prăvălie de tot felul de încălțăminte. Esecută lucru după măsură, cum și reparaturi. Cercetază târgurile mai mari din comitat. Sibiu, Hunedóra, Alba infer. Târnave și Făgăraș.

Prețuri moderate.

Strada ocnii nr. 7.

Zaharie Aron
cismar.

Isi recomandă depositul seu de **cisme** și **ghete** de tot soiul. Primește comanda și reparaturi. Cercetază târgurile mai mari din comitat. Sibiu, Hunedóra, Alba infer. Târnave și Făgăraș.

Strada nouă nr. 12

I. Mihăilțian

Atelier de încălțăminte.

Esecută tot felul de încălțăminte, cum și reparaturi.

Lucru solid

Prețuri moderate

Strada poplăcii nr. 19

Emil Petruțiu

măsar

de construcții și mobile.

Esecută tot felul de lucrări de la cele mai simple până la cele mai artistice ce cad în specialitatea sa.

Prețuri foarte moderate.

Strada margareta nr. 8.

Med. de aur Pitești 1883

Med. de arg. București 1883

Petru Ilieș

compactor

și incadrator de tablouri

Esecută tot felul de lucrări ce cad în specialitatea sa.

Prețuri moderate.

Str. măcelarilor nr. 12.

Petru Moga

franzelar.

Deposit de făină albă și roșie (pentru vite). Primește întré altele și comanda pentru colaci sau jimbale la pomeni.

Strada urezului nr. 27.

Petru Bota

croitoriu.

Confecționează tot felul de haine bărbătești. Deposit de haine (costume) țărănești pentru femei (în port seliștenc), pe care le pune în vinđare în târgurile mai mari din comitatele: Sibiu, Hunedóra, Alba-inferiőră, Târnave și Făgăraș. Primește și comanda. Împrumută costume.

Strada rațelor nr. 11.

G. Bendorfean

văpsitor și pictor de firme.

Esecută tot felul de lucruri aparținătore acestor ramuri. Pictază prapori, icóne sfinte (în stil bizantin). Esecutare fină. Prețuri moderate.

Piața Hermann nr. 3 (lângă Casarma cea mare).

Crucița & Sinu

croitori.

Esecută tot felul de haine bărbătești, civile și militare, cum și reve renzi.

Primește reparaturi.

Prețuri convenabile.

Str. Bruckenthal nr. 27.

I. Popa-Popidan

măsar

de construcții, mobile și biliarde.

Esecută tot felul de lucrări ce cad în aceste ramuri. — Lucru solid. Prețuri moderate.

Strada rațelor nr. 20.

George Prașca

cismar.

Deposit de tot felul de **cisme** și **ghete**. Esecută după comandă. Caută târgurile.

Primește reparaturi.

Prețuri moderate.

Strada nouă nr. 47.

Isid. Grindean

cismar.

Deposit de tot felul de **ghete** și **cisme**. Primește comanda. Esecută și reparaturi. Cercetază târgurile mai mari din comitatul Sibiu și comitatele învecinate. Prețuri eține.

Strada nouă nr. 3.

P. Mihăilțian

pantofar.

Primește comanda pentru esecutarea de tot soiul de **ghete**, cum și reparaturi.

Strada turnului nr. 21.

T. Moldovan

cismar.

Deposit de tot felul de **cisme** și **ghete**. Primește comanda. Esecută și reparaturi. Cercetază târgurile mai mari din comitatul Sibiu și comitatele învecinate. Prețuri moderate.

Str. Gușterii nr. 85.

Ioan Stanciu

zugrav de case

Zugrăvește case, biserici, etc., în diferite forme și colori.

Primește comanda și în jur.

Strada turnișorului 101.

Iuliu Salamon

măsar

de construcții și mobile.

Isi recomandă marele seu deposit de tot felul de mobile. Primește comanda de tot soiul de lucrări ce cad în specialitatea sa.

Prețuri convenabile.

Strada faurilor nr. 15